

COMMISSIE ONDERWIJS EN WELZIJN

griffier van de raadscommissie
n.krouwel@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7689

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 1 november 2006

onderwerp: Voortgangsrapportage lumpsum primair onderwijs

Voortgangsrapportage lumpsum primair onderwijs

Oktober 2006

Uw raad heeft ons gevraagd u te informeren over de voortgang van invoering van Lumpsum in het openbaar primair onderwijs. Via deze notitie geven wij hieraan gevolg.

Per 1 augustus 2006 is in het primair onderwijs een nieuw bekostigingstelsel van kracht. Voor personeel ontvangen de scholen nu geld in plaats van formatie rekeneenheden (fre's) die na afloop van het jaar definitief worden omgerekend naar een financiële vergoeding. Redenen hiervoor waren om schoolbesturen en –directeuren beter in staat te stellen integrale financiële afwegingen te maken binnen de kaders van een schoolbegroting. Een andere belangrijke reden was het verminderen van de regeldruk. De fre-systematiek maakt deze groot. De schooljaren 2004/2005/2006 waren belangrijke voorbereidingsjaren. Met de ervaring die er binnen het schoolbestuur is met lumpsum in het VO lag er een basis waarop voortgebouwd kon worden. Hier is vanuit het bestuursbureau samen met de schooldirecteuren intensief aan gewerkt.

Raamwerk en samenvatting

Er lagen meerdere opgaven bij de invoering van lumpsum. Een belangrijke constatering was dat de totale inkomsten voor het Openbaar Primair Onderwijs nauwelijks wijziging zouden ondergaan door de overgang van lumpsum. Hierdoor lag er niet de druk van bezuinigingen op de invoering.

Een tweede opgave was te definiëren welke kosten op schoolniveau gedragen kunnen en moeten worden en welke bovenschools neergelegd moeten worden. Gekozen is in eerste instantie voor een beleidsarme invoering: bovenschoolse posten zijn bovenschools gebleven.

Een derde opgave was te bepalen wat de effecten van de lumpsumbekostiging op schoolniveau zijn als gevolg van een onevenwichtige opbouw van het personeelsbestand met veel ouderen of juist jongeren. Besloten is deze effecten schoolbestuurlijk tussen de scholen te verevenen. Bij de invoering bleek dat de bekostiging vanuit het rijk al is afgestemd op de opbouw van het personeelsbestand.

Een vierde opgave was het aanpassen van de administratie, begrotingen en alle processen die hiermee verband houden. Inmiddels hebben alle scholen een goedgekeurde en sluitende begroting. Nieuwe administratieve procedures en rapportages zijn ontwikkeld en worden nu ingevoerd.

In het debat over de lumpsum heeft de grotere verantwoordelijkheid van scholen en schoolbesturen vaak een rol gespeeld. Door de relatief grote autonomie van scholen binnen het Openbaar Onderwijs heeft dit onderwerp weinig tijd en aandacht gehad. Wel zullen bevoegdheden op de verschillende niveaus in de organisatie verder verhelderd moeten worden. Hiervoor zijn voorstellen in voorbereiding.

Onderdelen worden in het vervolg nader toegelicht.

Begroting / plannen

Het eerste en belangrijkste doel was een sluitende begroting waarin er ruimte is voor de onderwerpen die we wenselijk en noodzakelijk vinden. Daarom is gestart met de schoolbestuurlijke ambities, plannen en mogelijkheden te vertalen in een financieel meerjarenperspectief. Deze staan in het schoolbestuurlijk jaarplan 2006/2007 dat is vastgesteld. Daarbij zijn de kosten die een basisschool niet redelijkerwijs zelf kan betalen over een langere periode, in bovenschoolse budgetten ondergebracht (zie bijlage bovenschoolse budgetten basisonderwijs). Tegelijk moest er voldoende ruimte blijven voor de scholen voor hun primaire taken. Zo zijn de financiële kaders bepaald per school, waarbinnen de plannen van de school door de school vorm worden gegeven.

In de laatste maanden voor de zomervakantie is veel voorlichting en scholing gegeven aan de schooldirecties. Deze inspanning heeft ertoe geleid dat elke basisschool een begroting ter vaststelling heeft voorgelegd aan het schoolbestuur. Deze zijn getoetst aan de bestuurlijke kaders. Onderdeel hiervan is de samenhang tussen onderwijskundige ambities, personele zaken, en de financiële ruimte.

Resultaat is dat er nu voor elke basisschool een totaal (financieel) beeld is vastgesteld en dat de plannen van de school en het bestuur vorm kunnen krijgen (zie totale begroting voor alle basisscholen).

Financiële administratie

De financiële administratie op school en op het bestuursbureau zijn inmiddels aangepast op de nieuwe manier van bekostiging en boekhouden. Zo is een vast rekeningschema voorgeschreven dat aansluit bij het verantwoordingsmodel van het ministerie van onderwijs. Dit maakt een eenduidige manier van managementsrapportage ook mogelijk.

Voor scholen is de periodieke financiële verantwoording ook vereenvoudigd omdat deze nu digitaal plaatsvindt. De voorlichting hierover aan de betrokkenen (schooldirecties / administrateurs) heeft in de tweede week na de zomervakantie plaatsgevonden.

Verdere ontwikkelingen

Managementinformatie

Het schooljaar 2006/2007 wordt gebruikt om de opgezette plannen en processen verder te verfijnen. Allereerst is en wordt veel aandacht besteed aan de managementinformatie voor scholen. Schooldirecties krijgen maandelijkse managementinformatie mbt personeel en financiën voor hun school. Hiermee kunnen zij tijdig bijsturen als een afwijking van hun plannen dreigt. In november zijn hiervoor voorlichtingsrondes gepland om elke directie zonodig bij te scholen. Mocht dit vaker nodig zijn wordt hier uiteraard aandacht aan besteed. De verwachting is dat de huidige modellen in de loop van dit schooljaar verder worden verfijnd om de dienstverlening en informatievoorzieningen naar scholen verder te optimaliseren.

Administratie poule

Voor de verdere ondersteuning ten behoeve van de schooldirecties zijn een aantal ontwikkelingen te benoemen. Zo hebben de directeuren aan een werkgroep gevraagd om een administratie poule te ontwikkelen die zorg draagt voor de financiële en de leerlingenadministratie voor elke basisschool. De plannen hiervoor dienen voor maart 2007 te zijn uitgewerkt zodat in het nieuwe schooljaar (2007/2008) deze poule de schooldirecties kan ondersteunen.

Digitale rapportages

Ook zal de digitale rapportage via de website van het openbaar schoolbestuur meer vorm moeten krijgen. De managementinformatie moet een integraal onderdeel worden van de website voor het openbaar onderwijs. Via een gesloten / beveiligde portal kunnen de schooldirecties de resultaten van hun scholen op financieel en personeel gebied maandelijks bijhouden. Halverwege het schooljaar 2006/2007 moet dit operationeel zijn.

Effecten LUMPSUM

Hoewel de lumpsumbekostiging pas 3 maanden van kracht is, zijn al een aantal effecten in meer of mindere mate merkbaar.

Integrale plannen

Elke openbare basisschool heeft voor 2006/2007 een goedgekeurd jaarplan waarvan het formatieplan en financiële begroting een integraal onderdeel vanuit maken. Over de plannen voor dit schooljaar (veelal meerjarig) is dus grondig nagedacht met daarbij een juiste inzet van personeel en middelen. Dit was voorheen slechts op onderdelen inzichtelijk te maken, niet integraal.

Gezamenlijke plannen

Met de vaststelling van bovenschoolse budgetten worden ook bovenschoolse ambities inzichtelijk gemaakt, specifieke risico's bovenschools afgewenteld en in samenhang gebracht met andere schoolbestuurlijke ambities. Het jaarplan van een basisschool sluit hierop aan.

Financiële effecten

Door de gezamenlijke manier van plannen maken en deze op een integrale manier inzichtelijk te maken is het mogelijk geworden om financiële effecten van ambities en keuzes direct te laten zien. Zowel op schoolniveau als op bestuursniveau. Dit wordt namelijk ook steeds bedoeld met de beleidsvrijheid die met de lumpsum beoogd wordt.

Financiële administratie

De financiële administraties zijn zodanig ingericht dat op individueel schoolniveau en schoolbestuurlijk niveau de financiële stand van zaken direct inzichtelijk is te maken.